

**Міністерство освіти і науки України
Східноєвропейський національний університет
імені Лесі Українки
Факультет культури і мистецтв**

***АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ
КУЛЬТУРИ, МИСТЕЦТВА ТА ОСВІТИ***

***ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ НАУКОВІ ЧИТАННЯ
24 грудня 2019 року***

Луцьк – 2020

**УДК 7(08)+159.9(08)+37(08)+316.7.(08)
А43**

Рекомендовано до друку науково-методичною радою Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки (Протокол № 5 від 15 січня 2020 року)

Редакційна колегія:

Панасюк С. Л. – кандидат педагогічних наук

Ігнатова Л. П. – кандидат мистецтвознавства, доцент

Драганчук В. М. – кандидат мистецтвознавства, доцент

Шурдак М. І. – кандидат мистецтвознавства

Актуальні проблеми розвитку культури, мистецтва та освіти [Текст]: матеріали наукових читань (Луцьк, 24 грудня 2019 р.) / наук.ред. канд. пед. наук С. Панасюк – Луцьк: СНУ імені Лесі Українки, 2020. – 86 с.

Збірник містить матеріали наукових читань «Актуальні проблеми розвитку культури, мистецтва та освіти», що окреслили широкий спектр актуальних питань теорії та історії мистецтва, філософсько-естетичних проблем мистецтва, провідних тенденцій розвитку психолого-педагогічної науки та динаміку соціокультурних процесів.

Матеріали друкуються мовою оригіналу в авторській редакції.

Автори опублікованих матеріалів та їх наукові керівники несуть відповідальність за підбір, точність наведених фактів, цитат, статистичних даних, власних імен та інших відомостей.

УДК 7(08)+159.9(08)+37(08)+316.7.(08)
А 43

©СНУ імені Лесі Українки, 2020

ЗМІСТ

Андрійчук О. Особливості хорової творчості Станіслава Людкевича	5
Барабаш В. Формування творчої особистості студентана заняттях класичного танцю	7
Биць Л., Панасюк С. Українська камерна музика ХІХ століття	10
Бохонська І., Ігнатова Л. Формування феномена українського сучасного естрадного мистецтва.....	12
Вовк Ю. Розучування пісенно – хорового репертуару на уроках музичного мистецтва.....	14
Гавриленко С. Олександр Кошиць – геніальний диригент-педагог.....	16
Данилюк В. Основні етапи діяльності Національного заслуженого академічного українського народного хору України імені Григорія Верьовки.....	19
Дубчак П., Ігнатова Л. Особливості розвитку сучасної музичної культури.....	21
Калин Р. Мисткиня Мирослава Жишкович: діяльність як персональнажиттєтворчість	23
Карпось Т. Особливості роботи концертмейстера на заняттях класичного танцю	25
Кашаюк В. Український Его-концепт як ідеал і національна проблема (підґрунтя для мистецтвознавчого осмислення)	27
Козік В. Формування вокально-хорових навичок: методико-педагогічний аспект	29
Корець А., Ігнатова Л. Дитячий фольклор як специфічна субкультура.....	31
Корольчук О. Музичний фестиваль Jazz Bez – ХІХ у Луцьку: спроба ескізного огляду.....	33
Косаковська Л., Захарчук Н. Сучасні тенденції розвитку фізичних якостей танцівника засобами класичноготанцю	35
Криштапук А., Ігнатова Л. Образ скорботної матері в месі «Stabat Mater» Джованні Перголезі.....	38
Лищук Т. Наталія Лебедева – джазова піаністка України.....	41
МаковецькаО., Шурдак М. Церковно-хорова діяльність Олександра Архангельського	43
Маліцький Д. Тенорове мистецтво на прикладі творчості всесвітньо відомого тенора Лучано Паваротті.....	46
Міклоші С. Формування музично-виконавської майстерності у студентів-домристів	48
Мішенін В., Ігнатова Л. Музика в контексті духовного становлення особистості.....	52
Мішеніна С., Ігнатова Л. Музично-академічне виконавство сучасної Волині	54

Новакович М. «Празька школа» галицьких композиторів та її вплив на розвиток української музики.....	56
Ониськів Т., Марач О. Міжнародний фестиваль «Поліське літо з фольклором» - мистецька візитівка міста Луцька.....	58
Плечук А. Естетичне виховання школярів як важлива складова професійної діяльності педагога-хореографа	61
Радчук А. Літургія в богослужбовому та музично-художньому аспектах.....	63
Салюк А., Ігнатова Л. Вокальна творчість Анатолія Кос-Анатольського.....	66
Семенюк С., Петлій С. Сценічне хвилювання як різновид психоемоційного стану	68
Сільванович А. Українська музична освіта Галичини: початок ХХ-го століття	70
Тарасюк І., Лелик Я. Виконання завдання «Рисунок голови людини»: методичний аспект ..	72
Царик І. Золтан Кодай – відомий угорський композитор, фольклорист та педагог	75
Чижевська О. Особливості підготовки майбутнього музичного керівника в сучасному музично-освітньому процесі	77
Шевчук У. Дебюти Соломії Крушельницької на великій оперній сцені (1891-1898р.)	82
Шурдак М. Історичне та теоретичне розуміння техніки композиції в творчості Д. Лігеті.....	85

Український Его-концепт як ідеал і національна проблема (підґрунття для мистецтвознавчого осмислення)

Концепти як оперативні змістовні ментальні одиниці найбільш чітко концепти закодовані у знаках-словах, здатність чи нездатність слова викликати певне значення, тобто «влучність слова» О. Потебня назвав «поетичною правдою» [1, 366]. Мовна картина світу через слова-знаки і слова-концепти формує концептуальну картину світу, й утворені множинні картини мають універсальне та національне значення. Концепти, пов'язані із національно-ментальною сферою, складають *національний поняттєвий універсум*. А. Свідзинський як концепт культури досліджує національну ідею та пропонує визначити її український інваріант як «укорінення» у буквальному сенсі – вільне життя і господарювання на власній рідній землі, з якою нація зберігає живий зв'язок [2, 328–352] (відмінною від ідей кочового землеробства, експансії для освоєння нових земель, технологізації тощо, притаманних іншим народам). Ця ідея «має стати постійно діючою основою нашого життя» [2, 343].

На нашу думку, «укорінення» має і високий духовний сенс – це підтримка живого джерела національної пам'яті, тісний духовний зв'язок носія ментальності з поколіннями предків і нащадків. Тісний духовний зв'язок поколінь повинен підтримуватися на усіх рівнях свідомості – і глибинного колективного безсвідомого, звідки «виринають» архетипи, й індивідуального безсвідомого – на рівні особистісних чуттів, і *вершинного поля свідомості, центром якого є Его, що ідентифікуємо із самосвідомістю*. Тут виходимо із юнгівської «psyche», що складається із вказаних вище взаємодіючих трьох рівнів-компонентів: Его розуміється як комплекс, який утворює центр поля свідомості, виступає суб'єктом усіх особистісних актів свідомості і з яким співвідноситься весь зміст свідомості [3].

Викладені вище міркування спроектуємо на предмет нашого дослідження.
Національне Его – основа самосвідомості народу, «точка відліку» і суб'єкт

усіх актів поля свідомості, що виявляється у національній саморефлексії, яка відображена у культурі. Его взаємодіє з іншими структурними складовими «душі нації» – вершинною свідомістю і глибинним підсвідомим. Український національний ідеал бачимо у «золотій пропорції» кордо- і воле- первнів у житті «українського серця». А у чому ж національна проблема? Коли вона виникає і як її усувати на рівні ментальності? Безпосередній взаємозв'язок ментальності та культури із долею нації, причини *не-доли* нації саме в її культурі чітко визначив А. Свідзинський: «...це питання про культуру (курс. – В. К.) народу, бо саме культура цементує народ, робить його незламним... Ні до чого і ні до кого іншого, лише до самих себе мусимо апелювати, якщо наша культура не виконала свого основного завдання – забезпечення самоорганізації нації, її саморозвитку такою мірою, щоб усякі зовнішні вороги не були страшні. А для того вона повинна була виробити такі ідеї, такі духовні цінності, які виявилися б достатніми для здійснення цієї мети» [2]. Відтак, **український Его-концепт постає як це оперативна змістовна ментальна одиниця, витворена у процесі саморефлексії багатьох поколінь народу як самоусвідомлене колективне «Я», яке відображає картину світу у національній свідомості.** Множинні перспективи подальших досліджень бачаться в аналізі відображення українського Его-концепту в артефактах мистецького дискурсу.

Список використаних джерел

1. Потебня О. Естетика і поетика слова : збірник / Упоряд. І. Іваньо, А. Колодної. Київ : Мистецтво, 1985. 302 с.
2. Свідзинський А. Синергетична концепція культури. Луцьк : Вежа, 2008. 696 с. URL : http://shron1.chtyvo.org.ua/Svidzynskiyi_Anatolii/Synergetychna_kontseptsia_kultury.pdf (10.12.2020).
3. Jung C. G. Psychology and Religion. New Haven : Yale University Press, 1938. 181 s. URL : <https://www.amazon.com/Psychology-Religion-C-G-Jung/dp/B0026YNBAY> (10.12.2020).